

Sygn. akt: I C 334/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 września 2018 roku

Sąd Okręgowy w Gliwicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Tadeusz Trojanowski
Protokolant:	sekretarz sądowy Anna Szpręgiel

po rozpoznaniu w dniu 11 września 2018 roku w Gliwicach

sprawy z powództwa (...) w W.

przeciwko E. D.

o ochronę praw autorskich

- zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 3.030,56 (trzy tysiące trzydzieści 56/100) złotych wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od kwoty 2.297,60 (dwa tysiące dwieście dziewięćdziesiąt siedem 60/100) złotych od dnia 12 grudnia 2017 roku do dnia zapłaty;
- w pozostałym zakresie postępowanie umarza;
- zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 1.076,00 (jeden tysiąc siedemdziesiąt sześć) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

SSO Tadeusz Trojanowski

I C 334/17

UZASADNIENIE

Powód-(...) w W. ostatecznie wnosil o zasądzenie 3030,56 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od kwoty 2297,60 zł od 12.12.2017r., razem ze wskazanymi kosztami procesu.

Pozwana E. D. wносиła o oddalenie powództwa(k. 962,966) .

Na rozprawie w dniu 11.09.2018 r. strony prowadziły pertraktacje ugodowe, jednakże wobec stwierdzeń pozwanej o proponowanej ugodzie („nie mam wyjścia”) powód wniósł o wydanie wyroku .

Pozwana ostatecznie podtrzymała swoje stanowisko, podając że kino ma trudną sytuację finansową.

Sąd ustalił co następuje.

Pozwana prowadzi kino (...) w R. składające się z jednej sali kinowej mieszczącej 990 osób. Pozwana uzyskuje licencje na wyświetlanie utworów audiowizualnych od dystrybutorów filmowych i udostępnia te utwory w kinie ,pobierając

opłaty za wstęp. (wykaz filmów wyświetlanych w kinie k.3-9). Współtwórcy utworu audiowizualnego (dalej: utwór lub film) oraz artyści wykonawcy są uprawnieni do wynagrodzenia proporcjonalnego do wpływów z tytułu wyświetlania utworu w kinach (art.70 ust.2 (1) pkt 1 ustawy o prawach autorskich i prawach pokrewnych (dalej: pa) a wynagrodzenie jest wypłacane za pośrednictwem właściwej organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi pokrewnymi (ust.3 tego przepisu). Pozwana jest „korzystającym” na polu eksploatacji „wyświetlanie” a zatem ciąży na niej ustawowy obowiązek zapłaty wynagrodzenia twórcom utworów. Obowiązek korzystającego zapłaty wynagrodzenia twórcom jest niezależny od obowiązku uzyskania zgody na korzystanie utworu od podmiotu praw autorskich do filmu jako całości a więc zgody producenta filmu. Monopol ekonomicznej eksploatacji jednego dzieła został więc niejako rozszczepiony; mamy mianowicie wielość podmiotów uprawnionych do czerpania wpływów z tytułu rozpowszechniania utworu; producenta i szerokie grono współtwórców. Konkretny przedsiębiorca prowadzący kino jako końcowy użytkownik musi dwukrotnie płacić wynagrodzenie: producentowi jako licencjodawcy oraz twórcom filmowym i aktorom (vide poglądy komentatorów, s.9 pozwu).

Powód jest organizacją właściwą w rozumieniu art.70 ust.3 ustawy, jest organizacją zbiorowego zarządu prawami autorskimi w rozumieniu art.104 pa na podstawie decyzji Ministra Kultury z 29.05.1995 r. i z 28.02.2003 r. Uprawnienie powoda do dochodzenia należności z tytułu wyświetlania filmów opiera się na umocowaniu ustawowym (art.70 ust.3 pa w zw. z art.105 ust.1pa) oraz na powierzeniu praw przez współtwórców i negatorium gestio (zgodne z prawem prowadzenie cudzych s praw bez zlecenia art.752 kc). Z powołanego przepisu art.105 ust.1 pa wynika domniemanie uprawnienia do wykonywania praw przez powoda, zatem powód nie musi wykazywać dokumentem, że jest uprawniony do takiego działania. Powód inkasując wynagrodzenia o których mowa w art.70 ust.2(1) pkt 1 pa bierze na siebie odpowiedzialność za wypłatę otrzymanych od wyświetlającego należności na rzecz zarówno współtwórców, którzy wyraźnie powierzyli powodowi w zarząd swoje prawa, jak i na rzecz autorów, którzy nie zawarli z powodem umowy o powierzenie takich praw.

Powód nie wykonuje zarządu prawami autorów muzycznych, słowno-muzycznych oraz utworów choreograficznych, gdyż zbiorowy zarząd prawami kompozytorów i choreografów w zakresie pobierania tantiem za korzystanie z utworów audiowizualnych na polu eksploatacji wyświetlanie w kinach prowadzi (...). Powód – (...) oraz (...) uzgodnili zasady rozłącznego pobierania opłat, o których mowa. Powód jest również uprawniony do pobierania tantiem na rzecz zagranicznych twórców (art.5 pa) co jest akceptowane w orzecznictwie (m.in. SA w Warszawie, 26.01.2010 r.; I ACa 7701/09) oraz przez komentatorów. Powód dążąc do zapewnienia sprawności i rzetelności systemu pobierania oraz repartycji tantiem zawarł kilkadziesiąt umów z zagranicznymi organizacjami uprawnionymi do zbiorowego zarządzania. Powód zawiera także umowy powierzenia praw z konkretnymi twórcami. Powód w pozwie żądał zapłaty przez pozwaną wynagrodzenia z tytułu wyświetlania utworów audiowizualnych w kinie (...) w okresie 23.10.2014 do 31.07.2017 wg stawki 0,95% wszystkich wpływów brutto- bez żadnych potrąceń (wyłączeniem podatku VAT), które pozwana uzyskała tytułu wyświetlania wszystkich filmów we wskazanym okresie, z doliczeniem 23 % stawki VAT, roszczenie potem było zmieniane.

Powód nie dysponuje tabelami wynagrodzeń zatwierdzonymi przez Komisję Prawa Autorskiego (KPA); poprzednie tabele zostały uchylone przez NSA z przyczyn formalnych. Powód realizując procedurę zatwierdzania tabel wynagrodzeń złożył odpowiedni wniosek do SO w Poznaniu, postanowieniem z dnia 30.07.2015 r. SO odrzucił wniosek o zatwierdzenie tabel (I Ns 93/12) wobec modyfikacji tabeli w trakcie trwania tamtego postępowania (obniżenie proponowanej stawki z 1,1% do 0,95% wpływów); zażalenie na tamto orzeczenie zostało oddalone. Dnia 19.12.2016 r. powód złożył do KPA kolejny wniosek zatwierdzenie tabel, postępowanie nie zostało formalnie zakończone (k.1042).

W przypadku gdy nie ma zatwierdzonych tabel wynagrodzenie powinno być określone przez sąd zgodnie z art.110 pa (k.23) to jest z uwzględnieniem wpływów osiągniętych z korzystania z utworów a także charakteru i zakresu tego korzystania. Poprzednie tabele powoda ustalały stawkę 2,1 % wpływów brutto ze sprzedaży biletów z wyłączeniem podatku VAT, tabela ta obowiązywała do 23.04.2002 r.; analogiczna tabela obowiązywała w (...). Powód (...) oraz (...) zawarły porozumienie podziału wynagrodzenia i inkasowana wówczas stawka 2,1 % była dzielona: dla (...) 1,15 % i dla (...) 0,95%. Pozwana w dniu 29.11.2004 zawarła umowę z (...). W dniu 29.05.2014 r. (...) i (...) zawarły nowe porozumienie dotyczące inkasa (...). Poinformował zatem m.in. pozwaną o konieczności zawarcia nowej umowy

w związku ze zmianą modelu inkasowania, przesyłając projekt nowej umowy informacją, że w razie niepodpisania nowej umowy, stara umowa zostanie wypowiedziana ostatecznie umowa pozwanej z (...) wygasła wskutek tego wypowiedzenia 22.10.2014r. Powód parokrotnie wysyłał pisma przesądowe do pozwanej, pozwana w piśmie z dnia 10.10.2016 r. wniosła o zwolnienie z dochodzonych opłat opisując trudną sytuację finansową kina(k.829).

Sąd przeprowadził dowody z następujących dokumentów: dokumenty dotyczące statusu stron wydruki z Internetu odnośnie repertuaru, decyzje Ministra Kultury z 29.05.1995 i 28.02.2003, umowy zawierane przez powoda z innymi organizacjami: w tym (...), (...), (...), (...), (...), (...) i (...); umowy z twórcami, umowy z ośrodkami kultury, wyrok SA w Warszawie z 17.11.2006r., I ACa 420/06, wyrok NSA w Warszawie z 23.04.2002 r., pisma powoda w przedmiocie zatwierdzenia tabeli wynagrodzeń, orzeczenia KPA, wnioski do SO w Poznaniu z zatwierdzenie tabeli, postanowienie SO w Poznaniu z 30.07.2015, postanowienie SA w Poznaniu z 1.03.2016 dokumentacja w zakresie porozumienia z (...) , pisma (...) odnośnie tantiem, korespondencja stron, wyroki SO w Łodzi z 27.04.2015, SO w Warszawie z 16.03.2015 i SA w Warszawie z 18.05.2016r. oraz wyrok SO w Warszawie z 4.05.2016 r.

Sąd zważył co następuje.

Pozwana w odpowiedzi na pozew podała, że powód powinien uchwalić tabele wynagrodzeń, jednakże pozew już pozwie wykazał dlaczego takich zatwierdzonych tabel nie ma; wskazano również, że brak takich tabel nie jest przeszkodą do ustalenia wynagrodzenia. Pozwana podniosła zarzut iż powód nie może się powoływać na stawki z lat minionych ani na umowy zawarte z innymi podmiotami; w rozwinięciu tego zarzutu wskazano, że nie podano jakie warunki proponuje się kinom wielocalowym, w tym multipleksom (k.962). Powód przekonywująco wyjaśnił, że stawka jest jednakowa dla wszystkich, co za tym idzie, większe kina płacą większe kwoty.

Odnośnie zarzutu, że (...) sam cofnął wniosek o zatwierdzenie tabel wynagrodzeń, to Sąd nie może oceniać taktyki prowadzenia innego postępowania, póki jednak czynności podejmowane w toku danego postępowania są zgodne z prawem, nie można wywodzić z nich niekorzystnych skutków, oceniając stawki proponowane przez powoda. Zgodnie z wolą ustawodawcy tabele nie są konieczne dla ustalenia stawki wynagrodzeń. Pozwana konkretnych zarzutów wobec wysokości stawki nie zgłosiła a proces jest kontradiktoryjny- to znaczy sąd ocenia argumenty i zarzuty podniesione przez strony- wystarczające jest zatem stwierdzenie że stawka proponowana przez (...)0,95%- jest adekwatna do obecnej sytuacji rynkowej; stawka ta uległa obniżeniu(dawniej przekraczała 1%) i jest przyjmowana przez szereg podmiotów w zawieranych umowach. Z woli ustawodawcy powód wywiera znaczny wpływ na praktykę kształtowania się omawianych stawek, zawierając z coraz większą liczbą podmiotów umowy z jednolitą dla wszystkich stawką, a Sąd nie widzi przyczyn dla których należałoby inaczej interpretować wolę ustawodawcy-Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z 20.05.1999 r., I CKN 1139/97 stwierdził, że nie można dopatrzeć się naruszenia przepisu art.110 pa w tym, że przy ustalaniu wynagrodzenia należnego brano pod uwagę wskaźniki kształtujące wysokość wynagrodzenia płaconego stronie powodowej przez ogół pozostałych operatorów. Jednolita stawka proponowana wszystkim przedsiębiorcom wynika z zasady równego traktowania wszystkich użytkowników, która między innymi wymaga zadbania, aby podmioty prowadzące kina dbające o przestrzeganie prawa nie były poszkodowane w stosunku do tych, które nie uiszczają wynagrodzeń należnych na rzecz twórców. Reasumując ,określenie wynagrodzenia jako 0,95 % od wpływów brutto uzasadnione jest dotychczasową praktyką rynkową w umowach zawieranych przez powoda a także przez stowarzyszenie (...). Odnośnie matematycznych wyliczeń sporu między stronami nie było. Odnośnie art.110(12) ust.5 pa, to przepis ten nie dotyczy pozwanej ,gdyż dotyczy podmiotów, które nie osiągają korzyści majątkowych. Pozwana sprzedaje bilety do kina, zatem korzyści takie osiąga, decyduje tu kryterium formalne, to że kino nie mogłoby funkcjonować bez dotacji nie ma tu znaczenia. Odnośnie zarzutu iż zgłaszają się „kolejne organizacje”, pozwanej tego zarzutu nie rozwinięła i nie wykazała by inna organizacja- oprócz rozdzielnie rozliczanego (...) zgłosiła roszczenia z tytułu praw autorskich, konkurując z roszczeniami powoda.

Sytuacja faktyczna w jakiej znajduje się kino prowadzone przez pozwaną nie ma znaczenia prawnego w świetle przepisów ustawy. Nie ma przesłanek by zmieniać wysokość stawki dla danego podmiotu wobec jego uwarunkowań osobistych, byłoby to zresztą bardzo utrudnione i społecznie nieweryfikowalne z punktu widzenia innych podmiotów, płacących wyższą stawkę. Twierdzenia o sytuacji kina nie były kwestionowane przez powoda. Kino (...) jest pamiętką

rodziną, prowadzone jest nie w celu zysku ale jego utrzymania jako spuścizny rodowej. Utrzymuje się z wpływów z biletów ,wynajmu Sali, dzierżawy pomieszczeń kinowych i wpływów ze sklepiu kinowego. Kino nie gra repertuaru typowo komercyjnego, nie ma możliwości amortyzacji, odtworzenia zużytego sprzętu i wyposażenia. Zdarzają się awarie, których usuwanie jest utrudnione i kosztowne. Z każdego biletu (większość 10zł i 13 zł) 8% przeznaczają się na VAT, 1,5 % odpis na (...), 50% dystrybutorowi za licencję. Z reszty kino musi się utrzymać, ale nie można zapominać o ustawowym obowiązku opłat na rzecz organizacji zbiorowego zarządu prawami autorskimi i prawami pokrewnymi. Jak już zaznaczono, powód wykazał że podział wpływów pomiędzy poszczególne organizacje jest rozłączny i w okresie objętym pozwem nie ma możliwości aby pozwana miała obowiązek zapłacić jakiejś kolejnej organizacji. Czy przyszłości takowa organizacja powstanie , nie ma znaczenia , gdyż sąd orzeka wg stanu na datę zamknięcia rozprawy. Czy rozwiązanie sytuacji małych kin w małych miejscowościach (porównując do W. i K.) mogłoby znaleźć jakieś rozwiązanie- o czym pisze pozwana w swym piśmie z 1.05.2018 r.- nie jest rolą sądu, który orzeka w istniejącym danym stanie faktycznym i prawnym. Należy wskazać, że przy obliczaniu wysokości roszczenia powód uwzględnił ,że od 2011 roku należności pobierane przez organizacje zbiorowego zarządzania obciążone są podatkiem VAT w stawce 23 %. (art.8 ust 2a ustawy o podatku VAT).Odnosnie kwestii podatku od towarów i usług, kwestia ta jest materia prawa podatkowego, które reguluje jakie czynności i kiedy zostają opodatkowane, można jedynie nadmienić , iż podatek ten z założenia jest podatkiem przerzucalnym, a zatem powód miał prawo dokonać takich wyliczeń swoich należności.

Roszczenie powoda było parokrotnie zmieniane, ale generalnie składało się z dwóch części: roszczenia o zapłatę oraz roszczenia o zobowiązanie do udzielenia informacji i dostarczenia dokumentacji. Powód przez zamknięciem rozprawy wycofał w całości roszczenie „informacyjne” a zatem postępowanie w tym zakresie umorzono. Umorzono także postępowanie w części wskazanej przez powoda- odnośnie części odsetek, we wskazanym zakresie postępowanie umorzono na zasadzie art.355 w zw. z art.203 kpc (pkt 2 wyroku).

Wobec wykazania obowiązku zapłaty wskazanej ostatecznie przez pozwanego kwoty orzeczono w oparciu wskazywane wyżej przepisy jak w pkt 1 wyroku; o odsetkach orzeczono na zasadzie art.481 kc.

O kosztach orzeczono na zasadzie art.98 kpc , na koszty składają się kwoty wskazane przez powoda w protokole ostatniej rozprawy. Roszczenie informacyjne powoda zostało zaspokojone w toku procesu, a zatem to pozwanego należy uznać za stronę przegrywającą spór. Zasadą jest ,że strona przegrywająca spór ponosi koszty postępowania a odstępstwa od tej zasady muszą wynikać ze szczególnych okoliczności, których nie ma w niniejszej sprawie. Skoro strona decyduje się prowadzić proces ,musi się liczyć z obowiązkiem poniesienia kosztów procesu. Wobec powyższego postanowiono jak w sentencji.